

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.N.

przeciwko D. W.

o ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej D. W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 12 lutego 2024 r., I ACa 2115/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od D. W. na rzecz M. N. 2700 złotych kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwany D. W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 12 lutego 2024 r., zaskarżając ten wyrok w zakresie oddalającym apelację pozwanego, wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne: Czy osoba, której przysługuje dalej idące roszczenie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oparte na podstawie art. 10 u.k.w.h.

i które w całości zaspokaja jej interes, może skutecznie dochodzić ochrony prawnej w drodze powództwa opartego na podstawie art. 189 k.p.c.?

W odpowiedzi na skargę powódka wnosila o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie czyni zadość tym wymaganiom, nie jest to bowiem zagadnienie nowe. Skarżący w treści skargi przytacza obszerne orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazując na istniejącą, utrwaloną linię orzeczniczą, zakładającą, że powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym pozostaje w ścisłym związku z ustrojową funkcją ksiąg wieczystych, jaką jest ujawnienie – w celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu – stanu prawnego nieruchomości. Powództwo oparte na art. 189 k.p.c. służy natomiast udzieleniu ochrony prawnej w procesie – przez ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego – osobie, która ma interes prawny w jej uzyskaniu. Sama możliwość wytoczenia powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nie oznacza braku interesu prawnego do wniesienia powództwa o ustalenie. Kluczowe w tym kontekście są okoliczności konkretnej sprawy, które mogą świadczyć o tym, że interes prawny uprawnionego nie wyczerpuje się jedynie w ujawnieniu w księgach

wieczystych aktualnego stanu prawnego danej nieruchomości (wyroki SN z 9 września 2004 r., II CK 497/03, i z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; postanowienie SN z 29 listopada 2021 r., II CSK 492/21). Podstawą wpisu w księdze wieczystej usuwającego niezgodność może być wydany na podstawie art. 189 k.p.c. wyrok ustalający (wyrok SN z 20 października 2011 r., IV CSK 13/11), a zatem nie jest wykluczone usunięcie niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym na podstawie orzeczenia sądu, bez potrzeby wykorzystania postępowania przewidzianego w art. 10 u.k.w.h. (zob. też postanowienia SN: z 22 lutego 2007 r., III CSK 344/06; z 10 października 2007 r., I CSK 232/07; z 21 czerwca 2012 r., II CSK 506/11). Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 2 u.k.w.h. wpis potrzebny do usunięcia niezgodności między treścią księgi wieczystej, a rzeczywistym stanem może nastąpić, gdy niezgodność będzie wykazana orzeczeniem sądu lub odpowiednimi dokumentami.

Skarżący nie wykazał, że konieczna jest ponowna wypowiedź Sądu Najwyższego w odniesieniu do przedstawionego problemu prawnego lub odstąpienie od stanowiska przyjętego w dotychczasowym orzecznictwie.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1, 1¹ i 3 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.

(D.Z.)

[ms]

